

Vision och program

För mandatperioden 2026–2029

Innehåll

VISION – sidan 3

IDENTITET – sidan 3

POSK – ett gott val – sidan 3

Kyrkosyn – en gemensam grund – sidan 3

En fri kyrka – på riktigt – sidan 4

SVENSKA KYRKANS ORGANISATION – sidan 4

Församlingar och pastorat – sidan 4

Stift och nationell nivå – sidan 5

Folkkyrka och demokrati – sidan 5

SVENSKA KYRKANS KARAKTÄR – sidan 6

Gemenskap och idealitet – sidan 6

Kallelse till tjänst – sidan 6

Mångfad – en möjlighet – sidan 7

SVENSKA KYRKANS UPPDRAG – sidan 7

Mission – sänd i världen – sidan 7

Diakonal omsorg – sidan 8

Gudstjänstliv – sidan 8

Dop, konfirmation och undervisning – sidan 9

Barn och unga – sidan 9

Kyrkomusikens kraft – sidan 9

Svenska kyrkan i utlandet – sidan 10

Ekumenik och religionsdialog – sidan 10

SVENSKA KYRKANS ANSVARSTAGANDE – sidan 11

Värna skapelsen – sidan 11

Aktiv aktör i samhället – sidan 12

Bistånd och internationellt engagemang – sidan 12

Ekonomi och kulturarv – sidan 12

Begravningsverksamhet – sidan 13

Om programmet

POSKs vision och uppdrag gäller hela Svenska kyrkan. Programmet beskriver vad POSK särskilt vill arbeta med och förändra, och de ämnen som behandlas påverkar alla kyrkans demokratiska nivåer, även om merparten handlar om sådant som beslutas på nationell nivå. Genom att varje att-sats är markerad med en eller flera av bokstäverna [F S N] visas vilken eller vilka nivåer som främst kan beröras; församlingen, stiftet eller den nationella nivån.

Programmet används som information till alla som röstar i kyrkovalet och till lokala grupper, som vägledning för nya kandidater och förtroendevalda, och som hjälp åt alla engagerade att reflektera över Svenska kyrkans framtid.

VISION

POSKs vision är att Svenska kyrkan ska vara en gemenskap som speglar Guds vilja i gudstjänst och liv och som talar tydligt om Jesus Kristus.

POSK vill se visionen förverkligad genom att Svenska kyrkan

- förmedlar befrielse, hopp och livsmod
- ger närvaro, gemenskap och möjlighet att växa i tro
- ser och tar vara på varje människa som en gåva i församlingens liv
- respekterar individen och gläds åt mångfalden
- är en tydlig röst i samhället och visar på ett liv i rättvisa och frihet
- förenklar sin organisation och struktur så att de bättre främjar kyrkans uppdrag
- är en brobyggare mellan olika kyrkliga traditioner och mellan kristna kyrkor
- strävar efter en sann och öppen dialog mellan människor av olika tro

POSK har idéerna för framtiden och vill leda utvecklingen i riktning mot en kyrka som rymmer mångfald och präglas av respekt.

IDENTITET

POSK – ett gott val

POSK är den största demokratiska organisationen i Svenska kyrkan för grupper och enskilda som vill ta ansvar som förtroendevalda utan att företräda något allmänpolitiskt parti. POSK utgår från kyrkans uppdrag att förkunna evangelium om Jesus Kristus i ord och handling.

Det är viktigt vilka som fattar beslut och vilka visioner de har. Rekryteringsbasen för POSK är den lokala gudstjänst- och församlingsgemenskapen. Kompetens, engagemang och ansvarstagande är avgörande egenskaper, liksom en gemensam syn på kyrkans uppdrag. Det lokala förtroendet avgör vilka som företräder POSK.

POSK ser de förtroendevaldas uppdrag som ett utflöde ur församlingens gudstjänst och liv. Programmet speglar både den värdegemenskap som finns inom POSK och den rikedom som rymms inom Svenska kyrkans olika traditioner och andliga arv. POSK ser mångfald som en möjlighet och vill verka för respekt och förståelse som kan böttna i en djupare enhet.

Kyrkosyn – en gemensam grund

Svenska kyrkan är en evangelisk-luthersk kyrka och del av den världsvida kyrkan. Det grekiska ord som används om kyrkan i Nya testamentet (ecclesia) kan översättas både som församling och som kyrka och betecknar en gemenskap som Gud har kallat för ett uppdrag i världen. Det betyder att kyrkan är på en gång lokal och universell.

Församlingen är kyrkans grundläggande enhet där ordet förkunnas och sakramenten utdelas och där kyrkan samlas till att utföra den grundläggande uppgiften: att fira gudstjänst, bedriva undervisning och utöva diakoni och mission. Där samlas man även för att fatta beslut direkt eller representativt. Alla beslutande organ på alla nivåer över församlingarna ska representera församlingarna och hela kyrkans gemenskap.

Svenska kyrkan har tillsammans med andra kristna kyrkor antagit ett flertal ekumeniska dokument som beskriver en till stora delar gemensam kyrkosyn. POSK vill att Svenska kyrkan tydligare ska leva upp till de åtaganden och överenskommelser som framgår av dessa dokument och som följer av denna kyrkosyn.

Det hör till Svenska kyrkans episkopala identitet att varje stift leds av en biskop med särskilt ansvar för kyrkans lära och liv. Detta behöver komma till tydligt uttryck i Svenska kyrkans organisation.

I nuvarande struktur har biskoparna inte rösträtt i kyrkomötet, trots att de är valda och vigda för att leda sina stift och ha ansvar för kyrkans lära. Detta medför att det finns en obalans mellan kyrkans episkopala och demokratiska strukturer.

Under mandatperioden vill POSK verka för:

att Svenska kyrkan reformerar och förenklar sin organisation och sitt valsystem. [N]

En fri kyrka – på riktigt

År 2000 förändrades relationen mellan Svenska kyrkan och den svenska staten. Den process som har påbörjats behöver fortsätta, separationen mellan kyrkan och staten tydliggöras och de allmänpolitiska partiorganisationernas inflytande över Svenska kyrkan upphöra.

Lagen om Svenska kyrkan reglerar både statens relation till kyrkan och kyrkans interna struktur, och har ifrågasatts såväl inom kyrkan som i riksdagsmotioner. Lagändringar avgörs av riksdagen, och Svenska kyrkan behöver ha beredskap för att en sådan kan komma.

Svenska kyrkans organisation och valsystem har sin grund i den demokratiska ordningen för stat och kommuner. Det visar sig i dagens komplicerade och kostsamma sätt att genomföra kyrkoval. POSK menar att kyrkans beslut i högre grad bör fattas i gemenskap och enighet mellan företrädare, medan Svenska kyrkans nuvarande system understödjer en anda av konflikt mellan olika partipolitiska åsiktsgrupperingar.

POSK vill bidra till ökad medvetenhet om demokratins betydelse inom Svenska kyrkan. Det sker genom att arbeta för ett billigare och enklare valsystem som bättre speglar Svenska kyrkans kyrkosyn, med direkta val till kyrkofullmäktige och indirekta val i övrigt, som det fungerade innan 2001. Stiftsfullmäktiges och kyrkomötets ledamöter bör väljas i indirekta val så att de representerar sina respektive församlingar och stift, inte sekulära politiska partier.

Att stiftsfullmäktiges och kyrkomötets ledamöter har församlingsförankring och goda kunskaper om församlingslivet är avgörande för deras insatser. I dag lyfter somliga företrädare för olika nomineringsgrupper fram partiernas ideologiska grund som en utgångspunkt för hur kyrkan ska formas och den kristna tron tolkas, men teologiska frågor har inga politiska lösningar. Genom att i stället låta ledamöterna representera församlingar kan deras beslut lättare uppfattas som legitima.

Under mandatperioden vill POSK verka för:

att när Svenska kyrkan uttalar sig ska det ske utifrån teologisk förståelse och inte partipolitiska ställningstaganden. [F S N]

att Svenska kyrkan behåller direkta val till kyrkofullmäktige och återgår till indirekta val till stiftsfullmäktige och kyrkomöte. [N]

SVENSKA KYRKANS ORGANISATION

Församlingar och pastorat

Församlingen är den primära enheten inom kyrkan. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift. (*Inledning Kyrkoordningens 2 kapitel*)

Flera församlingar kan samverka i ett pastorat som då utgör en kyrklig samfällighet. Pastoratet har som pastoralt område det övergripande lokala ansvaret för att församlingarna fullgör sin grundläggande uppgift. Pastoratet har det ekonomiska ansvaret för alla församlingens uppgifter. (*KO 2 kap. 5 §*)

Kyrkorådet är styrelse i en församling som inte ingår i ett pastorat och i ett pastorat. Församlingsrådet är styrelse i en församling som ingår i ett pastorat. Varje församling ska utifrån lokala förutsättningar kunna ta så stort ansvar som möjligt.

POSK anser att beslut som rör församlingen ska fattas så nära verksamheten och medlemmarna som möjligt. Församlingsrådet bör vara en arbetande gemenskap som förenar delaktighet i församlingslivet med ansvarstagande. Församlingsrådet bör också utöva reellt inflytande när personal med huvudsakliga arbetsuppgifter inom församlingen ska anställas. POSK menar att ansvarsfördelningen mellan kyrkoråd och församlingsråd behöver klargöras och att kyrkorådet ska verka i nära dialog med församlingsråden.

POSK vill att pastoratets fördelar när det gäller samverkan mellan församlingar tas till vara. Där det finns förutsättningar ska mindre församlingar kunna finnas kvar och nya församlingar bildas, medan sammanläggningar av församlingar inom pastorat bör vara undantag. POSK vill att varje kyrka med ett regelbundet gudstjänstliv kan utgöra bas för en församling. Kyrkoordningen framhåller vikten av att stiften för dialog med och stödjer berörda församlingar vid pastoratsregleringar.

POSK verkar för en friare församlingstillhörighet och strävar därför efter att förtroendeuppdrag och delaktighet i den gudstjänstfirande gemenskapen ska hänga samman. POSK vill göra det möjligt för den som tillhör Svenska kyrkan att inneha förtroendeuppdrag där man är aktiv och engagerad.

Under mandatperioden vill POSK verka för:

- att kyrkorådets och församlingsrådets roller och ansvar tydliggörs samt att församlingsrådets ställning stärks. [F S N]*
- att öka antalet församlingar genom att varje kyrka med ett regelbundet gudstjänstliv kan bli bas för en församling som kan samverka med andra församlingar i ett pastorat. [F S]*
- att öka möjligheterna för den som tillhör Svenska kyrkan att bli vald till förtroendeuppdrag i en annan församling än där man bor. [N]*

Stift och nationell nivå

POSK slår vakt om kyrkans närvaro i hela landet. Den lokala organisationen med församlingar och pastorat har varit föremål för ett omfattande utredningsarbete som ledde fram till en ny lokal organisation 2014. Motsvarande översyn av den nationella nivån och stiftens uppdrag har inte ägt rum, bortsett från en begränsad utredning om utökad samverkan mellan stiften.

Det finns i dag en osäkerhet kring den nationella nivån och stiftens uppgifter där det ibland uppstår förvirring om vem som borde utföra och ta ansvar för olika typer av pastorala projekt och uppgifter. POSK menar att det är dags att genomlysna den nationella nivåns uppdrag, enskilt och i relation till stiften. Vidare behövs en genomlysning av stiftens teologiska grund och uppgift i förhållande till såväl församlingar som till den nationella nivån.

Under mandatperioden vill POSK verka för:

- att utreda nationella nivåns och stiftens organisation, uppdrag och finansiering, enskilt och i förhållande till varandra. [S N]*
- att utreda stiftens teologiska grund och uppgift i förhållande till församlingar. [S N]*

Folkkyrka och demokrati

Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka, som i samverkan mellan en demokratisk organisation och kyrkans ämbete bedriver en rikstäckande verksamhet, med uppdrag att förkunna evangelium i ord och handling. Svenska kyrkans bekännelse kommer till uttryck i gudstjänsten, Guds ord och sakramenten. Genom att kyrkan har biskopar, präster och diakoner som i sina vigningslöften är bundna till Svenska kyrkans tro bekännelse och lära kan vi värna den öppna folkkyrkan, där det inte krävs en personlig bekännelse av medlemmarna. Kyrkan har rum för alla, för den sökande och tvivlande likaväl som för den trosvisse, oavsett hur långt den hunnit på trons väg.

Som folkkyrka har Svenska kyrkan en demokratisk organisation där människors gåvor och vilja att bidra tas till vara. POSK uppmuntrar alla medlemmar till att arbeta för en stärkt demokrati genom att ta fram lokala kandidatlistor till kyrkovalen överallt där det är möjligt. POSK vill att det ska finnas goda möjligheter för förtroendevalda att erhålla kompetensutveckling såväl kring de regelverk som styr uppdragen de är valda till, som kring Svenska kyrkans tro och liv.

Under mandatperioden vill POSK verka för:

att stärka kompetensen hos förtroendevalda genom fortbildningsinsatser. [F S N]

att stärka nyrekrytering av förtroendevalda. [F]

SVENSKA KYRKANS KARAKTÄR

Gemenskap och idealitet

Kyrkan är till för människors och skapelsens skull, för att dela Guds kärlek till världen. Blicken kan därför inte bara vara riktad mot det egna sammanhanget eller den egna gemenskapen. Den måste också vara riktad mot det sammanhang som vi lever i, lokalt, i Sverige och i världen. Kyrkan ska alltid vara de utsattas röst, kämpa för det goda och vara redo att välkomna varje människa.

POSK vill att olika former av idealitet stärks i Svenska kyrkan. Det är viktigt att bönegrupper, körer, studiegrupper och praktiskt arbete med gudstjänst, undervisning, diakoni och mission bärs av församlingsmedlemmar och anställda medarbetare tillsammans. Det är en fråga om trovärdighet för Svenska kyrkan att ideella medarbetare efterfrågas och ges ansvar. På nationell nivå, i stiftet och i församlingar kan också kristna ungdomsrörelser, förnyelserörelser, retreatrörelsen, pilgrimsrörelsen, lokala kommuniteter och lekmanarörelser betyda mycket för gemenskap och idealitet.

Under mandatperioden vill POSK verka för:

att ideella medarbetare efterfrågas, utbildas, uppmuntras och ges ansvar i församlingarna. [F S]

att stödja olika inomkyrkliga rörelser som kanaliserar och fördjupar kristet liv. [F S N]

Kallelse till tjänst

POSK menar att de gudstjänstfirande gemenskaperna är basen för rekrytering till tjänst inom kyrkan. Församlingarna behöver därför strategiskt arbeta med hur de kan vara en rekryterande miljö för blivande medarbetare. Att finna de som har en kallelse att bli kyrkoarbetare är en viktig uppgift i alla församlingar och stift. Den stora gruppen unga konfirmandledare är en viktig målgrupp och POSK vill verka för möjligheten att göra ett trainee-år i hela Svenska kyrkan som ett sätt att pröva ett kyrkligt arbete.

Svenska kyrkan är beroende av goda ledare. Det är därför nödvändigt att identifiera ungdomar och vuxna och låta dem få ansvar. Svenska kyrkan behöver även ha en strategi för utbildning och ledarförsörjning för dessa.

Varje församling behöver ett väl fungerande arbetslag med en hög yrkeskompetens och kyrklig förtroenhet som kan verka tillsammans för att församlingens grundläggande uppgift ska bli utförd på ett bra sätt. Det behövs en samordning mellan stift och nationell nivå gällande rekrytering och utbildning till kyrkans profilyrken – präst, diakon, kyrkomusiker och församlingspedagog. Antalet utbildningsplatser måste spegla framtida behov.

Kontinuerlig fortbildning av samtliga medarbetare är nödvändig. Detta är ett gemensamt ansvar för församlingar, stift och nationell nivå. All personal ska erbjudas grundläggande utbildning om Svenska kyrkans tro och liv.

Under mandatperioden vill POSK verka för:

- att volontärår, trainee-år och liknande koncept används som instrument för rekrytering. [F S N]*
- att en strategi tas fram för utbildning, fortbildning och ledarförsörjning. [N]*
- att antalet utbildningsplatser för profilyrken speglar framtida behov. [N]*
- att all personal erbjuds grundläggande utbildning om Svenska kyrkans tro och liv. [F S N]*

Mångfald – en möjlighet

Svenska kyrkan rymmer många andliga traditioner och det är en styrka att det rymms olika sätt att förstå och tala om Gud. POSK vill verka för mötesplatser där en förtroendefull dialog kan föras och en stark gemenskap kan uppstå trots skilda bakgrunder och traditioner. Inom ramen för Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära finns utrymme att tolka vad kristen tro och kristet liv innebär. Hela församlingen har del i ansvaret för kyrkans lära. Vi behöver tala tydligt om Jesus Kristus som varje människas vän, befriare och frälsare. Det är ett gemensamt uppdrag att på olika sätt förkunna det kristna evangeliet.

För POSK är det viktigt att alla, oavsett sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck, ska mötas med respekt och välkomnas i Svenska kyrkan. Präster, diakoner och biskopar av olika kön är en styrka för Svenska kyrkan där ingen ska särbehandlas på grund av kön eller andra diskrimineringsgrunder.

Kyrkomötet fattade år 2009 beslut om att äktenskapet kan omfatta såväl par av olika kön som par av samma kön. POSK står bakom detta beslut och menar att Svenska kyrkan med sin lutherska äktenskapssyn kan rymma två olika uppfattningar i vigselfrågan utan att dessa blir kyrkoskiljande.

Det är riksdagen som genom lagstiftning har gett trossamfund rätt att förrätta vigsel. Svenska kyrkan har fått tillstånd till detta och har därigenom också vigselförmyndighet. Den som tillhör Svenska kyrkan har rätt till vigsel i Svenska kyrkans ordning. Kyrkoherden i församlingen har ansvar för att välkomna par till vigsel.

Under mandatperioden vill POSK verka för:

- att en generös attityd ska präglade mötet mellan grupper med skilda uppfattningar inom kyrkan samt att samtalsklimatet i Svenska kyrkan präglas av respekt och öppenhet. [F S N]*
- att de traditioner och fromhetsriktningar som rymms inom Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära ska kunna utövas och utvecklas. [F S]*
- att intensifiera stödet för processmodellen Regnbågsnyckeln och liknande initiativ. [S]*
- att det beslut som kyrkomötet har fattat om vigsel mellan par av samma kön ska stå fast i sin helhet. [N]*

SVENSKA KYRKANS UPPDRAG

Mission – sänd i världen

Den lokala församlingen är den primära enheten för kyrkans mission och sändning. Så som Gud sände Jesus Kristus till världen blir vi sända att vara ett tecken på Guds närvaro i världen, ta del i Guds kamp för hela sin skapelse, och göra Kristus känd, trodd och efterföljd.

När kyrkan lever sin mission är det Gud som verkar i och genom henne. I detta uppdrag har vi alla del. Den viktigaste missionen är att föra den kristna tron vidare till fler människor och till nya generationer och att främja ett gott samhälle. Mission handlar mer om ett förhållningssätt än om något man gör och om att vara en mindre självupptagen kyrka. Kyrkan finns för att världen ska leva.

POSK menar att församlingens mission ska gestalta evangeliet om Jesus Kristus i ord och handling och ge möjligheter för människor att tala om sin tro och längtan. Föräldrar och andra vuxna ska i församlingen uppmuntras att föra kristen tro vidare till barn och unga. Dop-, konfirmations-, vigsel- och begravningsgudstjänster är viktiga mötesplatser där kristen tro och tradition når många människor. Därför vill POSK att församlingarna prioriterar dessa gudstjänster och tar till vara dessa mötesplatser.

POSK vill också att begreppet mission får genomsyra hela den befintliga verksamheten på ett tydligare sätt. Genom uppdraget att vara missionerande kan församlingarna finna nya mötesplatser så att fler kan bli delaktiga i kyrkans gemenskap.

Under mandatperioden vill POSK verka för:

att Svenska kyrkan bygger levande och missionerande församlingar som verkar för att föra den kristna tron vidare till fler människor och som främjar ett gott samhälle. [F S]

att vända den negativa medlemsutvecklingen i Svenska kyrkan. [F S N]

Diakonal omsorg

Den kristna tron tar sig uttryck i kärleksfull och praktisk diakonal omsorg. Diakoni innebär att se, ge röst åt och respektfullt möta människor som befinner sig i en utsatt livssituation. Nöden är skiftande och behoven är stora, nya utmaningar ställer fler krav på församlingens diakoni. I varje församling behöver det erbjudas utbildning och möjlighet till stöd för alla som är frivilligt engagerade och som vill bidra i församlingens diakonala arbete.

POSK anser att en ständig reflektion och kompetensutveckling behöver ske kring nya diakonala utmaningar. När det civila samhällets förutsättningar ritas om behöver Svenska kyrkan reflektera över på vilket sätt vi bäst tjänar och stödjer människor i utsatthet och de av oss som befinner sig i samhällets marginaler. Vi behöver finna fler sätt att samverka och påverka lokalt för att människor – som, genom sin situation, hamnat mellan stolarna – ska ges möjlighet till en bättre livssituation.

Diakonen är vigd att vara ett barmhärtighetens tecken, som har ett särskilt uppdrag att inspirera och stödja alla att ha omsorg om varandra. POSK anser att det ska finnas tillgång till en diakon i varje församling.

Under mandatperioden vill POSK verka för:

att reflektion och kompetensutveckling sker kring nya diakonala utmaningar. [F S]

att det införs en bestämmelse i kyrkoordningen om att det ska finnas tillgång till en diakon i varje församling. [N]

Gudstjänstliv

Att fira gudstjänst hör till kyrkans väsen. I gudstjänsten blir församlingen till som en del i Kristi kropp – en gemenskap av människor där den enskilde står i direkt relation till Gud, sina medmänniskor och sig själv. Kyrkan är gudstjänst, lovsång och tillbedjan. När gudstjänstlivet är centrum i församlingens liv byggs också gemenskapen. Det är viktigt att Svenska kyrkans gudstjänster utformas på ett sådant sätt att alla kan känna sig välkomna. Kyrkoårets rytm och en genomtänkt liturgi skapar trygghet i gudstjänsten. I en evangelisk-luthersk kyrka är förkunnelsen viktig.

Gudstjänstförnyelse och ökat ideellt engagemang i gudstjänsten är nödvändigt. Det är angeläget med både bredd och igenkännande i gudstjänstlivet samt att det fortsätter att finnas en mångfald av uttryckssätt. Olika kyrkliga traditioner och inriktningar inom Svenska kyrkan utgör en rikedom. I hela landet ska det finnas rimliga möjligheter att delta i gudstjänstlivet.

Under mandatperioden vill POSK verka för:

att det över hela landet ska finnas möjlighet att fira gudstjänst. [F S]

att en fortsatt teologisk och liturgisk fördjupning sker av Svenska kyrkans gudstjänstliv. [F S N]

Dop, konfirmation och undervisning

Dopet och tron är grunden för det kristna livet. POSK menar att det är viktigt att på olika sätt erbjuda dop i församlingen med generösa doptider, även inom ramen för församlingens ordinarie gudstjänster. Familjerna bör också erbjudas möjlighet att digitalt boka tid för dop, vilket underlättar och förenklar deras kontakt med församlingen. Dop och konfirmation i barn- och ungdomstiden stärker människors samhörighet med sin kyrka.

Många människor saknar ett språk för andlig längtan och existentiella frågor och har inte kunskap om kristen tro. Samtidigt finns det tecken som tyder på en positiv kulturell förändring där det finns en stor nyfikenhet på kristen tro och tradition, särskilt bland yngre. Varje församling och pastorat ska ha en genomtänkt plan för lärande och undervisning från småbarnstiden till vuxen ålder.

För att kyrkan ska vara en växtplats för tron är det viktigt att möjlighet till undervisning finns genom hela livet. Inom Svenska kyrkan förekommer undervisning såväl i konfirmationen och gudstjänsten som i olika former av bibelstudiegrupper, katekumenat, föreläsningar och söndagsskolor.

Under mandatperioden vill POSK verka för:

- att Svenska kyrkan utvecklar ett underlag som varje församling kan utgå från gällande lärande och undervisning för barn, unga och vuxna. [F S]*
- att varje församling erbjuder möjlighet till fortsatt fördjupning efter konfirmationstiden. [F]*

Barn och unga

Delaktighet i församlingslivet är avgörande för barn och ungas samhörighet med kyrkan. Det sker bland annat genom barngrupper, konfirmation och körer, som ungdomsledare, i olika kyrkliga ungdomsorganisationer eller i olika former av praktiskt eller diakonalt arbete. När man vuxit i sin tro och sin församling behöver man få möjlighet att växa vidare utanför sin församling och ges tillfälle att komma in i ett större sammanhang. Ett gott exempel är de samverkansläger mellan församlingar som anordnas i flera stift. Stiftet behöver ta ansvar för att det finns fördjupande mötesplatser för ungdomar och unga vuxna som vill gå vidare i sin tro tillsammans med andra.

POSK menar att det är viktigt med ungas självorganisering och vill stärka barn- och ungdomsorganisationer inom Svenska kyrkan, såsom Svenska Kyrkans Unga och Salt – barn och unga i EFS.

Under mandatperioden vill POSK verka för:

- att stiftet tar ansvar för att det finns fördjupande mötesplatser som attraherar ungdomar och unga vuxna lokalt och internationellt. [S]*
- att fler personer under 30 år tydligt har plats i beslutsfattande organ i Svenska kyrkan. [F S N]*
- att Svenska kyrkan blir bättre på att möta alla åldrar i sina församlingars verksamheter. [F S]*

Kyrkomusikens kraft

I Svenska kyrkan samspelar ett professionellt musikliv med församlingssång där alla kan delta och uttrycka sin kristna tro, både som sångare och instrumentalister. Körsången har stor betydelse i Svenska kyrkan som folkrörelse, som manifestation av tro och som uttryck för ideellt engagemang. POSK menar att körsång och kyrkomusik också bör ge plats för unga. Svenska kyrkan bär i sina olika verksamheter en väsentlig del av det svenska kulturlivet. Respekten och förtroendet mellan kyrkan och olika kulturinstitutioner bör stärkas.

Frågan om en revision av psalmboken har diskuterats på flera kyrkomöten och aktualiserades när den nya kyrkohandboken antogs 2017. POSK menar att en revision av psalmboken, när en sådan har beslutats, ska ske med transparens, med god kompetens och förankring. Beslutet behöver övervägas och inte hastas fram. Det är också önskvärt att arbetet sker ekumeniskt. Kyrkans böcker och musik och allt annat material som produceras med stöd av kyrkoavgiftsmedel ska omfattas av licenser som gör det fritt att använda och sprida dem.

Rekryteringen av kyrkomusiker behöver stärkas och antalet utbildningsplatser ökas eftersom det är brist på kvalificerade kyrkomusiker. Svenska kyrkan på nationell nivå måste stå i nära kontakt med samtliga utbildningsinstitutioner och noga följa utvecklingen. Avgörande för rekryteringen av kyrkomusiker är att ungdomar tidigt uppmuntras och får möjligheter att sjunga och spela. Behovet av instrumentalundervisning behöver därför uppmärksammas när innehållet i tjänsterna för kyrkomusiker fastställs.

Under mandatperioden vill POSK verka för:

- att föra dialog med kyrkomusikerna och körförbunden kring utmaningar och möjligheter för kyrkomusikens utveckling. [N]*
- att en revision av psalmboken ges nödvändig tid och är noggrann med teologiska, språkliga, musikaliska och upphovsrättsliga kompetenser. [N]*
- att kyrkans böcker, musik, och allt som produceras med stöd av kyrkoavgiftsmedel ska vara fritt att använda och sprida. [N]*
- att fler kyrkomusiker har instrumentalundervisning i sina tjänster. [F]*

Svenska kyrkan i utlandet

Svenska kyrkan i utlandet firar gudstjänst, bedriver undervisning samt utövar diakoni och mission på svenska och finns till för alla med svenskspråkig identitet som vistas eller bor utomlands under kortare eller längre perioder.

Verksamheten, som organiseras som församlingar, mobil verksamhet samt i ekumeniska sammanhang, behöver ständigt anpassas utifrån att människors resvanor och de platser där många bosätter sig förändras över tid. I syfte att skapa en på sikt hållbar organisation har ett övergripande inriktningsbeslut fattats som bland annat gäller organisation och anställningsförhållanden. För att realisera beslutet krävs långsiktighet och en flerårig budgetram. De diakonala behoven inom Svenska kyrkan i utlandet är stora och arbetet bedrivs i nära samarbete med ambassader och konsulat. Utlandskyrkan bidrar med sina unika möjligheter att leva ekumeniskt och omsätter Svenska kyrkans nationella överenskommelser i liv och praktisk verksamhet.

Kunskapen om och engagemanget för Svenska kyrkan i utlandet behöver fördjupas. I församlingar, pastorat och stift behöver ombud utses.

Under mandatperioden vill POSK verka för:

- att Svenska kyrkan i utlandet tilldelas resurser så att verksamheten ständigt kan anpassas efter aktuella förutsättningar och behov. [N]*
- att församlingar, pastorat och stift utser ombud för Svenska kyrkan i utlandet, stärker församlingsengagemanget samt anslår medel till Svenska kyrkan i utlandet. [F S]*

Ekumenik och religionsdialog

Som en följd av vår bekännelse om en enda allmänlig kyrka är det av särskild vikt att ekumenisk dialog får prägla den fortsatta teologiska och liturgiska fördjupningen utan att göra avkall på vår evangelisk-lutherska identitet.

POSK vill uppmuntra församlingarna att arbeta mer aktivt ekumeniskt för att stärka den kristna gemenskapen. Lokalt sker detta genom samverkan mellan församlingar som tillhör olika kyrkor och samfund, och nationellt i Sveriges kristna råd. Det sker också internationellt i bland annat Kyrkornas världsråd och Lutherska världsförbundet. Församlingarna behöver ha vetskap och kunskap om de ekumeniska dokument som Svenska kyrkan har undertecknat, så att den fördjupade kyrkosyn och teologi som kommer till uttryck där kan genomsyra Svenska kyrkans tro, liv och organisation.

Svenska kyrkan har ansvar för att också möta människor som bekänner sig till en annan tro och att

föra och leda samtal där människor som har olika tro kan delta. POSK vill främja religionsmöten och religionsdialog, för att stärka förståelsen människor emellan, bygga förtroende och relationer och därtill ge förutsättningar för att gemensamt arbeta för samhällets bästa på de platser där vi lever och verkar.

Under mandatperioden vill POSK verka för:

att stärka församlingarna i att verka ekumeniskt. [F S]

att metoder för religionsdialog stärks i församlingarna. [F S]

SVENSKA KYRKANS ANSAVARSTAGANDE

Värna skapelsen

Som kristna har vi i uppdrag att förvalta och återupprätta skapelsen Gud givit oss och att leva hållbart tillsammans med varandra. POSK vill att Svenska kyrkan arbetar aktivt med att skapa medvetenhet kring samtida frågor som drabbar samhället och visar på ett annat sätt att leva. Ett viktigt exempel är att Svenska kyrkans åtta åtaganden i försoningsprocessen med det samiska folket synliggörs och fullföljs. Människans och skapelsens okränkbarhet och värde är grunden i arbetet. Klimatfrågan måste tas på allvar, kyrkan ska inge hopp och uppmuntra till att ta ansvar. POSK vill verka för ekologisk, ekonomisk, social samt andlig och existentiell hållbarhet såväl inom som utanför Svenska kyrkan. Tillsammans är vi kallade att ta ansvar för att förbättra världen i våra mindre sammanhang, och i det större som vi kristna är en del av.

POSK vill att Svenska kyrkan i ord och handling ska ta ansvar för att skapelsen återupprättas. Skapelseperspektivet är grunden för engagemang och arbetet med hållbarhet. Det är viktigt att Svenska kyrkans arbete inom Färdplan för klimatet utvecklas och fullföljs. På alla nivåer ska kyrkan sträva efter att leva upp till detta ansvar i förvaltning, konsumtion och resande. Skapelseteologi och ansvarstagande för skapelsen bör ha en självklar plats i förkunnelse, liturgi och bön. Svenska kyrkan ska bli tydligare i att en verklig hållbarhet omfattar ekologisk, ekonomisk, social samt andlig och existentiell hållbarhet. En av konsekvenserna är att Svenska kyrkan även ska tala tydligt om vikten av en mer rättvis resursfördelning av jordens tillgångar. När vi konsumerar varor och tjänster som producerats i utvecklingsländer ska vi efterfråga sådant som produceras i en god arbetsmiljö och gynnar en hållbar utveckling.

Svenska kyrkan har tillgångar i form av jord, skog och värdepapper. Att förvalta Guds gåvor är ett uppdrag som sträcker sig mot framtida generationer. POSK menar därför att all egendoms- och kapitalförvaltning, inklusive skogsbruket, ska vara långsiktig, effektiv och bedrivs på ett etiskt och ekologiskt ansvarsfullt sätt och därmed främja biologisk mångfald. Den potential som kyrkans skog och mark har behöver tillvaratas för ökad klimatnytta på både kort och lång sikt. Kyrkan behöver bidra till forskning och utveckling om en hållbar förvaltning och om produktion av förnybar energi. Svenska kyrkans stift måste hantera sina respektive frågor utifrån de unika förutsättningar som råder i varje stift.

Under mandatperioden vill POSK verka för:

att Svenska kyrkan ska inge hopp och uppmuntra till att ta ansvar genom ekologisk, ekonomisk, social samt andlig och existentiell hållbarhet. [F S N]

att intensifiera stödet för miljödiplomering i Svenska kyrkan. [S]

att stift och församlingar prioriterar arbetet inom Färdplan för klimatet. [F S N]

att stödja rättvis handel och ett hållbart nyttjande av jordens resurser. [F S N]

att all förvaltning av egendom i Svenska kyrkan ska vara långsiktig, effektiv och bedrivs på ett etiskt och ekologiskt ansvarsfullt sätt. [F S N]

att Svenska kyrkan aktivt deltar i utveckling och användning av nya metoder i skogsbruket som gynnar biologisk mångfald. [F S N]

Aktiv aktör i samhället

Som trossamfund är Svenska kyrkan en aktör i civil- och välfärdssamhället. I det lokala samhället är samverkan nödvändig för det gemensamma bästa. POSK vill verka för att fortsätta utveckla lokal samverkan och ett bredare samtal med beslutsfattare i samhället om hur vi tillsammans bygger goda gemenskaper att växa i. Det finns i dag stora möjligheter för Svenska kyrkan att på ett nytt sätt vara aktör i samhället och på så sätt finnas till för människor i nya sammanhang. Svenska kyrkan har en tradition av engagemang inom skola, vård och omsorg. Andra områden kan lokalt vara begravningsbyråer, fritidsgårdar, hemtjänst och olika slags boenden. Det är en fortsatt angelägenhet för kyrkan att bedriva sådan verksamhet där det finns behov och förutsättningar. Den bör normalt bedrivas i nära samverkan men organisatoriskt fristående från församlingen och pastoratet. POSK vill verka för att församlingar och pastorat utifrån sitt uppdrag som kyrka överväger på vilket sätt man kan ta ansvar och finnas närvarande i samhällslivet.

Stadsmissionerna och diakoninstitutionerna bär på en samlad kunskap och historia, och har möjlighet att upptäcka mönster gällande förändringar i välfärden. POSK vill verka för att förstärka välfärden genom att ta ett ansvar för en utvecklad diakoni i samverkan med diakoninstitutionerna och stadsmissionerna.

Under mandatperioden vill POSK verka för:

- att fortsätta utveckla lokal samverkan mellan kyrka och kommun. [F]*
- att Svenska kyrkan är en aktiv välfärdsaktör där det finns behov och förutsättningar. [F]*
- att utveckla arbetet genom diakoninstitutioner och stadsmissioner. [F S]*

Bistånd och internationellt engagemang

Mer än 100 miljoner människor i världen är på flykt från sina hem på grund av krig, fattigdom, religiös förföljelse och klimatförändringar. Svenska kyrkans engagemang för skapelsen och social rättvisa ska alltid vara förankrat i vår kristna tro. Genom att utveckla Svenska kyrkans opinionsbildande arbete vill POSK göra allmänheten mer medveten om behovet av internationella insatser för människor i nöd. Internt behöver Svenska kyrkans kommunikation stärkas. Kyrkans medlemmar behöver ha kunskap om det internationella arbete som kyrkan deltar i och har ansvar för genom Act Svenska kyrkan. Församlingar, pastorat och stift kan genom att avsätta en procent av kyrkoavgiftsintäkterna till Act Svenska kyrkan bidra till långsiktighet i arbetet.

Det växande antalet människor på flykt i världen är en verklighet att förhålla sig till också för Svenska kyrkan. Vi behöver i allt högre grad vara en närvarande, öppen och tydlig kyrka, som förmedlar hopp. POSK menar att ett öppet och välkomnande förhållningssätt som del av integrationsarbetet är den enda möjliga vägen för att visa på ett liv i rättvisa och frihet. Vi behöver se och ta tillvara alla som söker sig till våra församlingar.

Under mandatperioden vill POSK verka för:

- att utveckla arbetet med opinionsbildning om internationellt bistånd och utvecklingssamarbete. [F S N]*
- att församlingar, pastorat och stift skapar engagemang för Act Svenska kyrkan och anslår medel till internationell diakoni och mission. [F S]*
- att Svenska kyrkans församlingar rustas att hjälpa och se till de behov som uppstår för människor på flykt som kommer till församlingen. [F S N]*

Ekonomi och kulturarv

Intäkterna från kyrkoavgiftsmedel ser ut att minska i framtiden. Möjligheterna att hitta alternativa finansieringskällor behöver därför utvecklas. Kostnaderna behöver ses över varvid kyrkans församlingsverksamhet ska prioriteras och värnas. Den omställning som Svenska kyrkans församlingar

befinner sig i bör ske med omsorg och med fokus på möten och tillgänglighet där fler blir delaktiga.

Våra kyrkor och kyrkogårdar är viktiga kulturarv som POSK vill arbeta för att värna, där också ett kulturarvsmässigt hållbarhetsperspektiv bör beaktas. Många församlingar har av olika skäl svårt att hålla kyrkor öppna med hög tillgänglighet. Det behöver nationellt tas fram en lösning som ger församlingar en praktisk, juridisk och ekonomisk hållbar möjlighet att bevara, använda och utveckla sina kyrkor. Tillämpningen av kulturmiljölagen hindrar i många fall församlingar från att bygga om och förändra sina kyrkor till ändamålsenliga lokaler. Det krävs dialog med myndigheter för att församlingarna lättare ska kunna ta ett hållbart miljömässigt och ekonomiskt ansvar.

Nivån på den kyrkoantikvariska ersättningen har inte höjts sedan den inrättades, och Svenska kyrkans uppdrag att förvalta det gemensamma kulturarvet blir ohållbart i längden om inte nuvarande ersättning höjs avsevärt.

POSK anser att förtroendevalda ska få ersättning för förlorad arbetsförtjänst och pensionsrätt, och att förutsättningarna för kyrkliga förtroendeuppdrag måste förbättras genom anpassade arbetsformer. POSK förespråkar återhållsamhet vad gäller arvodering av förtroendeuppdrag.

Under mandatperioden vill POSK verka för:

- att Svenska kyrkan kan ta sig an ekonomiska utmaningar genom nya intäktskällor. [F S N]*
- att utveckla det viktiga kulturarv som utgörs av bland annat kyrkor och kyrkogårdar, och att verka för att hålla kyrkor öppna med hög tillgänglighet. [F S N]*
- att stiften ska erbjuda kompetens inom byggnadsvård, underhåll och drift, till exempel beträffande energieffektivitet och inomhusklimat. [S]*
- att en återhållsamhet med arvodering av förtroendeuppdrag ska iakttas. [F S N]*

Begravningsverksamhet

Begravningsverksamhet innefattar myndighetsutövning gentemot hela befolkningen. Förutsättningarna för huvudmannaskapet har ändrats genom att staten har infört en enhetlig begravningsavgift för hela landet med undantag av Stockholm och Tranås som har kommunalt huvudmannaskap. Detta medför en ojämlikhet för människor beroende på var man bor. Huvudmannaskapet ifrågasätts framför allt i kommuner som fått en väsentlig höjning av begravningsavgiften.

I Göteborg finns det en begravnings-samfällighet där ett antal pastorat och självständiga församlingar samverkar kring att sköta begravningsverksamheten. POSK menar att en samverkan inom ett större område än vad ett enskilt pastorat eller en församling utgör är en bra modell för begravningsverksamheten som ska kunna tillämpas på fler ställen i landet. En tydligare samverkan mellan enheter är både ekonomiskt gynnsamt och kan leda till en mer klimatsmart skötsel.

Under mandatperioden vill POSK verka för:

- att möjliggöra fler begravnings-samfälligheter. [N]*
- att verka för klimatsmarta metoder vid förvaltning och skötsel av kyrkogårdar. [F S N]*